Spadkobierca nabywa spadek z chwilą śmierci spadkodawcy. Gdy się o tym dowie, powinien w ciągu 6 miesięcy podjąć decyzję, czy w ogóle chce zostać spadkobiercą i na jakich zasadach będzie odpowiadał za zobowiązania zmarłego.

Ma przy tym kilka możliwości:

- złożyć oświadczenie o prostym przyjęciu spadku,
- o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza
- lub oświadczenie o odrzuceniu spadku
- albo nie składać żadnego oświadczenia

Każde z tych zachowań pociąga za sobą określone konsekwencje w zakresie odpowiedzialności spadkobiercy za **długi spadkowe.** Dopóki spadkobierca (lub osoby działające w jego imieniu) nie złożą stosownego oświadczenia, nabycie spadku ma charakter tymczasowy. Oznacza to, że do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku, który stanowi do tego czasu odrębną masę. Do momentu przyjęcia spadku nie można go zbywać w całości ani w części. To samo dotyczy zbycia udziału spadkowego. Brak oświadczenia o przyjęciu spadku uniemożliwia też wydanie przez sąd postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (chyba że upłynął sześciomiesięczny termin na jego złożenie).

Proste przyjęcie spadku

Przyjęcie proste powoduje otrzymanie schedy **bez ograniczenia odpowiedzialności za długi spadkodawcy.** Wówczas nawet jeżeli zobowiązania zmarłego znacznie przekraczają wartość otrzymanego majątku, spadkobierca musi je spłacić. Przykładowo, jeżeli spadkobierca odziedziczył po dziadku mieszkanie o wartości 100 tys. zł i przyjął spadek wprost, a okaże się, że spadkodawca pożyczył od kogoś wyższą kwotę, to wierzyciel może domagać się od wnuka spłaty całego długu dziadka.

Przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza pozwala na ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy za długi zmarłego do wartości otrzymanego po nim majątku, a konkretnie tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku, tj. do wysokości jego aktywów.

W praktyce oznacza to, że spadkobierca odpowiada za długi spadkodawcy całym swoim majątkiem, ale do określonej wysokości. Z założenia nie może przy tym stracić więcej, niż zyskał, decydując się na przyjęcie spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności nie jest możliwe, jeżeli spadkobierca podstępnie pominął w wykazie inwentarza lub podstępnie nie podał do spisu inwentarza przedmiotów należących do spadku lub przedmiotów zapisów windykacyjnych albo podstępnie uwzględnił w wykazie inwentarza lub podał do spisu inwentarza nieistniejące długi.

Darowizny, testamenty, spadki po zmianach przepisów. Sprawdź, kto musi zapłacić podatek od dziedziczonej nieruchomości >>>>

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie oznacza, że wierzyciele mogą prowadzić egzekucję tylko w stosunku do przedmiotów wchodzących w skład schedy. Jeżeli np. spadkodawca był komuś winny 500 zł, a pozostawił po sobie tylko samochód , to wierzyciel może domagać się także spłaty w gotówce. Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, musi spłacić wszystkie znane mu zobowiązania spadkodawcy, a przede wszystkim te, które zostały ujawnione w inwentarzu.

Oświadczenia spadkobiercy

Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może zostać złożone w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Dla osób mniemających zdolności do czynności prawnych (niepełnoletnich, ubezwłasnowolnionych) termin biegnie od czasu, gdy o powołaniu spadkobiercy dowiedział się ich przedstawiciel prawny.

Zrzeczenie się dziedziczenia

Spadku po osobach najbliższych przypadającego na podstawie ustawy można zrzec się jeszcze za życia przyszłych spadkodawców. Można to zrobić, zawierając umowę w formie aktu notarialnego. Jednostronne oświadczenie spadkobiercy o zrzeczeniu się dziedziczenia nie ma natomiast znaczenia prawnego. Jednocześnie możliwe jest ograniczenie zrzeczenia się dziedziczenia tylko do ułamkowej części spadku mającego przypaść zrzekającemu na podstawie dziedziczenia ustawowego. Nie jest natomiast dopuszczalne ograniczenie zrzeczenia się dziedziczenia do poszczególnych przedmiotów (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2004 r., sygn. akt III CK 353/02).

Czytaj więcej:kliknij tutaj